

dering tussen twee andere, worden onverwijld herschreven in de bewegingssemiotiek van het collectief. Momenten als deze brengen de schrikbarende logica van de cybernetica aan het licht: het verlies van een individu wordt zonder veel moeite gecompenseerd door de reorganisatie van het systeem. Het lichaam wordt dan gereduceerd tot een vervangbare wissel in een machinale esthetiek.

Maar aan de andere kant gaat HBT verder dan de abstracte robotdans van een choreograaf als Merce Cunningham. Waar laatstgenoemde het lichaam van zijn dansers zonder meer als een object opvatte, gebeurt de transformatie van lichaam en geest bij de Canadezen in uitzinnigheid, mateloosheid en bijna-

waan. De fatalistische inkleuring van hun engagement verleent *Our Brief Eternity* een meerwaarde, die de dansende lichamen redt van de verdwijning in de technologie. De viscerale energie van de dans blijft immers steeds voelbaar als een zeer concrete weerstand tegen het determinisme van het techno-teken. Dit tegengewicht ligt vervat in de onreducerbare hardheid van het lijf dat met een klap tegen de grond slaat, zijn zwaartekracht en zijn zweet (dat altijd een restant blijft). Zo bekeken stellen de haast bovenmenselijke inspanningen van de dansers tevens aanhoudend de vraag naar de incongruentie tussen mens en machine.

Je zou kunnen zeggen dat de voorstelling even dubbelzinnig is als een tatoeage. HBT ont-

leent zijn naam naar eigen zeggen aan de idee dat 'heftige ervaringen merktekens nalaten op de ziel... als tattoo's; krachtig, vreemd en zinspelend op geheime verhalen.' De overtuiging dat deze merktekens 'niet uitgewist of gestolen' kunnen worden, deelt het gezelschap met de 'Moderne Primitieven', een modieuze noemer voor al wie hun lichaam door middel van tatoeering, piercing of *scarification* aanpassen. Doorgaans worden deze transgressieve bezigheden opgevat als ritueel verzet tegen een maatschappij waar men niet langer vat op heeft. Op paradoxale wijze roept de bekrassing van de huid de archaïsche notie op van een onbeschreven blad. Door het te merken met een persoonlijk teken eigent de moderne primitief zich zijn/haar lichaam toe en vrijwaart het van invloeden van buitenaf. Vandaag kan de tatoeage dus - net als de 'heftige ervaringen' en dito dans van HBT - dienst doen als symbolische bescherming van het lichaam tegen de dreiging van een technocratische maatschappij. Niettemin bezit het beschreven lichaam onderhuids nog een andere dimensie dan de louter anti-technologische. Met evenveel recht kan er namelijk de fascinatie aan afgelezen worden voor een technologie die haar boodschap op het vlees schrijft. Deze tatoeage verandert het lichaam in het kalligrafische beeld van de maatschappij. Het gelittekende lichaam signaleert dus evengoed de impact van de technologie, fixeert die in het vlees, als dat het er een baken tegen opwerpt.

Door de lijfelijke ervaring dermate te maximaliseren beklemtoont HBT ironisch genoeg de geschiedenis van de technologische mutatie ervan. Juist de focus op het concreet-menselijke maakt de evolutie naar de posthumane mens/machine zichtbaar. Het behoud van deze paradox in de voorstelling maakt dat *Our Brief Eternity* geen lingua trauma spreekt, geen verval van het lichaam predikt tegen de achtergrond van een tabula-rasa-opvatting. Het HBT-lichaam danst voorbij deze romantische dubbeling, voorbij de tweedeling die een onbezoedelde natuur tegenover een perverterende cultuur plaatst. Een haast panische maar tegelijk pragmatische zoektocht naar identiteit vervangt de nostalgie naar een pretechnologische conditie. Met geen andere horizon dan de technologische leert de mens te spreken over de technologische ruimte waar hij zelf deel van uitmaakt. Hier tekent zich de opgang af van het door de nieuwe media bezeten individu. Zelfbewust tracht dit individu in de strijd met de disciplineringsstrategieën van de technologie een nieuwe identiteit te veroveren: het geharde lichaam van de digitale wereld.

Our Brief Eternity - The Holy Body Tattoo / Luc Van Put

